

Oponentský posudok habilitačnej práce

Posudok na základe žiadosti Filozofickej Fakulty Trnavskej univerzity

(VČ: VR_11360-2016)

Názov práce: Funkčná asymetria hemisfér mozgu z pohľadu sociálnej kognitívnej neurovedy

Autor práce: PhDr. Marián Špajdel, PhD.

Posudzovaná práca sa skladá zo základného textu práce v rozsahu 92 strán + trinástich priložených štúdií, ktorých je Dr. Špajdel autorom a spoluautorom.

Ako uvádza autor v úvode k práci, „...*hlavným cieľom práce je upozorniť na dôležité súvislosti, ktoré vy mal výskum v oblasti sociálnej psychológie brať do úvahy.*“ (s.7). Týmito dôležitými súvislosťami autor myslí súčasné vedecké poznatky o funkčnej asymetrii mozgových hemisfér vo vzťahu ku kognitívnym funkciám (s.7 vyššie). Autor zvolil formu tzv. komentovaného súboru publikovaných vedeckých prác. Formálne je text členený na úvod, osem kapitol textu, pričom deviata kapitola je v podstate súbor textov zvolených štúdií, ktoré autor publikoval vo vedeckých časopisoch a zborníkoch.

Názov práce považujeme za nepresný vzhľadom k jej obsahu. Jednotlivé oblasti a štúdie autora sú v texte skôr opisované ako komentované či analyzované vo vzťahu k definovanému cieľu. Prepojenie na sociálnu kognitívnu neurovedu je v jednotlivých kapitolách práce skôr implicitné, chýba podrobnejšia analýza a prepojenie na metódy, témy a kontext silne sa rozvíjajúcich sociálnych neurovied. Čitateľ, ktorého zaujíma táto oblasť, by určite privítal podrobnejšiu analýzu tém z hľadiska cieľovej oblasti (sociálna neuroveda). Oponent v tomto súhlasí s tvrdením autora v úvode o potrebe aplikovať poznatky z kognitívnej a sociálnej neurovedy do klasických oblastí sociálnej psychológie.

Podstatou jednotlivých kapitol je tak prehľadové priblíženie zvolených tém a oblastí výskumu v ktorých bol zároveň autor výskumne a publikačne činný. Tu je zrejmé, že autor práce je v zvolených oblastiach skúsený, s vlastnou výskumnou erudíciou, čo preukazujú jednotlivé zvolené štúdie vždy vo vzťahu k téme kapitoly.

Hlavný cieľ práce je naplnený najmä v prvej kapitole „1. *Ľavá a pravá hemisféra z pohľadu sociálnej kognitívnej neurovedy*“, kde autor približuje kontext a uvádza „...modely empirického bádania v sociálnej kognitívnej neurovede.“ (s. 10). Druhá kapitola sa venuje metodologickým aspektom výskumu funkčnej asymetrie mozgových hemisfér a je zrejme autorova erudícia v oblasti, kedy uvádza nielen prehľadové informácie o oblasti, ale analyzuje aj rôzne metodologické problémy spojené s výskumom v tejto oblasti, vrátane spôsobov riešenia, akým k nim v publikovaných výskumných štúdiách pristupoval autor a spolupracovníci. Tak ako sme uviedli vyššie, chýba zrejmejšie prepojenie na aplikáciu do oblasti sociálnej psychológie a hľadať a rozumieť týmto súvislostiam je tak na strane čitateľa.

Tretia kapitola je zameraná na vplyv prenatálnych hladín testosterónu na hemisférickú asymetriu a kognitívne funkcie. Kapitola silne vychádza z autorovej výskumnej a publikačnej činnosti v rámci interdisciplinárneho tímu. Podobnú štruktúru majú aj kapitoly 4-7, kde autor rozoberá súvislosti veku, hudobných skúseností, inter-individuálnych rozdielov a odlišností v sluchovopercepčnej lateralite pri vývinovej dyslexii. Posledná kapitola je venovaná téme kognitívnych funkcií a emocionality z hľadiska vzájomných vzťahov a sme presvedčení, že vzhľadom k názvu a cieľu práce sa práve tu dalo jasne poukázať na potrebu aj možnosti skúmania týchto oblastí z hľadiska neurovedných metodík s cieľovou aplikáciou kognitívnych a emocionálnych procesov pre oblasť sociálnej psychológie aj psychológie práce. Témy sa tu priam ponúkajú.

K prezentácii a diskusii k predloženej práci v rámci habilitačného konania:

Vzhľadom k vyššie povedanému by som v rámci habilitačného konania pri prezentácii, resp. diskusii k habilitovanej práci privítal jasné príklady možností uplatnenia metodológie a metodík, s ktorými má autor skúsenosti a rozoberá ich v jednotlivých kapitolách do konkrétnych oblastí výskumu (tém, teórií a pod.) v sociálnej a pracovnej psychológii.

Keďže sa autor habilituje v odbore Sociálna psychológia a psychológia práce, čo predstavuje aj záväzok voči odboru, rád by som tiež poznal aspoň náčrt jeho výskumného programu v sľubnej oblasti uplatnenia poznatkov a metodík sociálnych neurovied do sociálnej a pracovnej psychológie – čomu by sa chcel autor v cieľovej oblasti venovať, čo by chcel rozvíjať.

Podľa názoru oponenta z hľadiska kvality a prínosu nielen publikácií komentovaných v práci je dôkazom autorových schopností a skúseností v oblasti psychologického aj interdisciplinárneho výskumu a je významným argumentom pre udelenie hodnosti docent v odbore Sociálna psychológia a psychológia práce.

Habilitačná práca spĺňa požiadavky kladené na habilitačnú prácu v odbore Sociálna psychológia a psychológia práce.

V Bratislave 9.2.2017

Doc. Mgr. Anton Heretik, PhD.